

**Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Urzędzie Gminy w Smykowie**

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Urząd Gminy Smyków, Smyków 91, 26-212 Smyków, tel: 41 373 91 81, e-mail: sekretariat@smykow.pl, REGON: 291010719, NIP: 658-14-37-344

Wójtem Gminy Smyków jest Pan Jarosław Pawelec.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach zatrudnionych w Oddziale ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych: Grzegorz Trapcia – starszy inspektor wojewódzki (kierujący zespołem kontrolerów) oraz Kamila Odzimkowska – inspektor wojewódzki.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnych, imiennych upoważnień do kontroli numer odpowiednio 731/2022 oraz 732/2022 z dnia 26 września 2022 r. wydanych przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę w siedzibie jednostki przeprowadzono w dniu 28 września 2022 roku. Dokonano wpisu do *Książki kontroli* Urzędu Gminy pod pozycją nr 3/2022.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli była realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249) oraz z przyjętego Uchwałą Nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, oraz przyjętego Uchwałą Nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022. tj.:

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 roku do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

1) Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

W okresie objętym kontrolą w Gminie Smyków obowiązywał Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Smyków na lata 2021 - 2025. Został on przyjęty Uchwałą Nr 148/XVIII/2020 Rady Gminy Smyków z dnia 29 grudnia 2020 r. [zał. nr 1]. Nazwa Programu jest zgodna z zapisem zamieszczonym w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy. Odpowiedzialność za wykonanie w/w Uchwały zgodnie z treścią §2 spoczywa na Wójcie Gminy Smyków.

Program stanowiący załączniki do Uchwały zawiera wprowadzenie w przedmiotową tematykę, wskazuje na główne założenia Programu oraz jego realizatorów. W dokumencie wskazano dane dotyczące zjawiska przemocy w Gminie, określone zostały w nim także przewidywane do realizacji działania. Zgodnie z Programem monitoring realizacji prowadzony będzie corocznie, w określonym terminie. Jako źródła finansowania wskazano środki własne z budżetu gminy.

Jako cel główny Programu przyjęto: „...zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego i kompleksowego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.”

Na potrzeby kontroli przekazane zostało sprawozdanie z realizacji Programu w roku 2021 [zał. nr 2] oraz 2022 - do dnia kontroli [zał. nr 3], a działania wskazane w sprawozdaniach wpisują się w plany założone w Programie.

Informacje wskazane w sprawozdaniach oraz dokumentach przedstawionych podczas kontroli potwierdzają realizację działań mających na celu ograniczanie zjawiska przemocy wśród adresatów działań oraz tworzenie systemu wsparcia dla osób dotkniętych tym zjawiskiem - „Wyjaśnienie nr 1 do kontroli z dnia 28.09.2022 r.” [zał. nr 4], pozyskane do dystrybucji wśród mieszkańców gminy materiały informacyjne w formie ulotek i plakatów przedstawione do kontroli. Działaniem zaplanowanym do realizacji w Programie, które jednak nie jest realizowane jest działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego.

W informacji przedstawionej na potrzeby prowadzonej kontroli [zał. nr 5] wskazano zabezpieczenie przez Gminę Smyków środków finansowych na realizację Programu w wysokości 500,00 zł na rok 2021 oraz 600,00 zł na rok 2022. Wydatkowanie środków na działania zgodne z założeniami Programu potwierdza „Wyjaśnienie nr 1 do kontroli z dnia 28.09.2022 r.” [zał. nr 6].

2) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie:

Gmina Smyków w ramach działań edukacyjnych opracowuje i upowszechnia materiały informacyjne wśród ogółu mieszkańców gminy (ulotki, plakaty, materiały promocyjne).

Na terenie gminy nie jest prowadzone poradnictwo. Punkt informacyjno-konsultacyjny nie funkcjonował w okresie objętym kontrolą, pomimo ujęcia go w planach działań określonych w Gminnym Programie. W ramach poradnictwa oraz działań dla osób dotkniętych problematyką przemocy w rodzinie na stronie internetowej Smykowa umieszczone są informacje odnośnie form wsparcia oferowanych dla mieszkańców przez PCPR w Końskich. Osoby dotknięte przemocą podczas procedury NK informowane są także o możliwości uzyskania poradnictwa w pobliskich, lokalnych grupach wsparcia (np. grupa wsparcia Jutrzenka w Radoszycach). Działania edukacyjne skierowane do rodzin prowadzone są przez działania profilaktyczne w szkołach na terenie gminy [zał. nr 7].

3) Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia:

W okresie poddanym kontroli na terenie Gminy nie prowadzono interwencji w trybie art. 12 a skutkujących odebraniem dzieci z rodzin w związku z przemocą domową. W razie wystąpienia takiej konieczności procedura postępowania sprecyzowana została w Zarządzeniu nr 9/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie z dnia 29 sierpnia 2016 r. [zał. nr 8].

W okresie kontroli nie wystąpiły także okoliczności uzasadniające konieczność umieszczenia osób w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy.

Jednostka, na dzień kontroli, nie dysponowała procedurą umieszczania osób doznających przemocy w tego typu placówkach. Z rozmowy z Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego wynikało, że w razie potrzeby gmina podejmuje w tej sprawie kontakt z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich.

4) Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego

W okresie objętym oceną tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego określała Uchwała Nr 105/XII/2019 [zał. nr 9] z dnia 30 grudnia 2019 r. Uchwała została zmieniona zapisami Uchwały Nr 111/XIII/2020 [zał. nr 10] z dnia 26 marca 2020 r. oraz Uchwałą Nr 168/XXI/2021 [zał. nr 11] z dnia 24 maja 2021 r. Pierwotna uchwała zawierała naruszenia prawa, które zostały usunięte wraz z podjęciem kolejnych Uchwał. Zapisy obecnie obowiązujących Uchwał są zgodne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym.

Mając na względzie powyższe, zespół kontrolujący poddał badaniu Zarządzenia Wójta Gminy w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego obowiązujące w okresie poddanym kontroli. W okresie objętym kontrolą obowiązywało 7 takich zarządzeń. Zarządzeniem Nr 39/2011 z dnia 1 kwietnia 2011 roku w skład Zespołu weszło 11 osób, przedstawicieli służb wymienionych w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Osoby powołane zostały na podstawie

pisemnych porozumień zawartych pomiędzy Wójtem Gminy, a poszczególnymi instytucjami. Następnie skład Zespołu został wielokrotnie zmieniony. Skład obowiązujący w okresie poddanym kontroli opierał się na Zarządzeniach: Nr 74/2019 z dnia 1 października 2019 roku [zał. nr 12]; Nr 50/2020 z dnia 24 sierpnia 2020 roku [zał. nr 13]; Nr 67/2021 z dnia 23 września 2021 roku [zał. nr 14]; Nr 78/2021 z dnia 29 października 2021 roku [zał. nr 15]; Nr 10/2022 z dnia 3 lutego 2022 roku [zał. nr 16] oraz Nr 51/2022 z dnia 1 lipca 2022 roku [zał. nr 17]. Obecnie w skład Zespołu wchodzi 11 osób, przedstawicieli służb wymienionych w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Funkcję przewodniczącego pełni pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie, wybrana do tej roli na posiedzeniu Zespołu w dniu 29 października 2015 r. [zał. nr 18].

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego reprezentujący poszczególne instytucje przed przystąpieniem do realizacji zadań złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 9c ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r., poz. 1390).

Administrator danych osobowych dopełnił obowiązek wynikający z art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, polegający na pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy oraz dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych.

W trakcie czynności kontrolnych zespołowi kontrolnemu udostępniono dokumentację poświadczającą organizację 11 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie objętym kontrolą, tj. dn.: 28 stycznia 2021 r.; 11 marca 2021 r.; 6 maja 2021 r.; 1 lipca 2021 r.; 9 września 2021 r.; 18 listopada 2021 r.; 10 lutego 2022 r.; 31 marca 2022 r.; 12 maja 2022 r.; 7 lipca 2022 r. oraz 8 września 2022 r. Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego organizowane były zgodnie z zapisami art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Średnia frekwencja Zespołu w badanym okresie wynosiła 95%. Warto podkreślić, że 6 spotkań odbyło się przy udziale wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego, a w kolejnych 4 spotkaniach nieobecna była tylko jedna osoba. Podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Smykowie omawiano przede wszystkim bieżące sprawy.

Zgodnie z zapisami §3 pkt 16 Regulaminu stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 105/XII/2019 [zał. nr 9] z późn. zm. Przewodnicząca złożyła w dniu 12 stycznia 2022 r. Wójtowi Gminy Smyków sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego [zał. nr 19].

Na potrzeby dokonania oceny sposobu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” zespół kontrolujący wybrał 6 procedur o następujących sygnaturach: GOPS.62.10.NK.2021; GOPS.62.5.2022; GOPS.62.8.NK.2022; GOPS.62.11.NK.2022; GOPS.62.11.NK.2021; GOPS.62.2.NK.2022.

Po przeanalizowaniu w/w dokumentacji zespół kontrolerów stwierdził, że:

- w przeanalizowanych przypadkach formularze NK A zostały przekazane Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego z zachowaniem terminu wynikającego z §7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty i wzorów Niebieska Karta;
- Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przekazywał informację członkom grup roboczych dot. wpłynięcia Niebieskiej Karty A w terminie 3 dni od daty otrzymania formularza NK A;

- członkowie grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowali działania polegające na:
 - informowaniu osób doznających przemocy nt. obowiązujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przepisów prawa, możliwości skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, pracy socjalnej, pomocy terapeutycznej;
 - informowaniu osób stosujących przemoc o konsekwencjach stosowania przemocy;
 - skład grupy roboczej był dostosowany do sytuacji rodziny;
 - monitorowaniu sytuacji rodziny.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości związane z realizacją procedury „Niebieskie Karty”:

- w dokumentacji procedur Niebieskie Karty brak jest dokumentów poświadczających aktywny udział i realizację zadań, w ramach własnych kompetencji zawodowych, przez przedstawiciela GKRPA (procedura sygn.: GOPS.62.8.NK.2022; GOPS.62.5.2022; GOPS.62.10.NK.2021; GOPS.62.11.NK.2021; GOPS.62.2.NK.2022);
- zdaniem zespołu inspektorów prowadzącego czynności kontrolne procedura sygn. GOPS.62.10.NK.2021 została zakończona niezgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podczas interwencji policji podczas której został wypełniony formularz „Niebieska Karta A”, funkcjonariusze zostali zmuszeni do zastosowania środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek i odstawili osobę, co do której zachodzi podejrzenie, że stosuje przemoc do pomieszczenia dla osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. W procedurze powołano grupę roboczą, która zaprosiła i wezwała na posiedzenie odpowiednią osobę, co do której zachodzi podejrzenie że doznaje przemocy oraz osobę, co do której zachodzi podejrzenie że stosuje przemoc. Żadna z tych osób nie przybyła na posiedzenie grupy roboczej, nie opracowano planu pomocy, nie wizytowano środowiska, nie wezwano osoby co do której istnieje podejrzenie że stosuje przemoc na posiedzenie GKRPA. 29 listopada 2021 r. Osoba co do której, istnieje podejrzenie że doznaje przemocy w rodzinie zgłosiła się do GOPS w Smykowie żądając zakończenia wszelkich działań związanych z realizacją procedury. Jeszcze tego samego dnia grupa robocza wystąpiła z „Informacją o zakończeniu działań”. Procedura została zakończona ostatecznie w dniu 10 lutego 2022 r. [zał. nr 20] jako powód podano przesłankę wynikającą z §18 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Dokumentacja sprawy w żaden sposób nie uzasadnia takiej decyzji, co więcej wskazuje, że decyzja została podjęta na wyraźne żądanie osoby co do której zachodzi podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 9d ust 1. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie: *Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;*
- działania pomocowe przyjęte dla poszczególnych rodzin określone zostały bardzo ogólnie i schematycznie, brak możliwości wywnioskowania z zapisów, które działania wynikające z kompetencji Członka Grupy Roboczej będą realizowane w konkretnym przypadku;
- niewłaściwie wskazany w protokole powód zakończenia procedury sygn. GOPS.62.11.NK.2021 [zał. nr 21];
- protokoły zakończenia procedury Niebieska Karta stosowane w gminie Smyków nie zawierają wszystkich elementów wynikających z §18 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” [zał. nr 20, 21].

Za powyższe odpowiada przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Smykowie.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego określała Uchwała Nr 105/XII/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r. z późniejszymi zmianami;
2. Zespół Interdyscyplinarny został powołany zgodnie z przepisami prawa;
3. Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego organizowane były zgodnie z zapisami art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
4. Przedstawiciele poszczególnych instytucji regularnie uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego;
5. Sposób prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” zawiera uchybienia w zakresie standardów wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta;

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami** Gmina stara się realizować zapisy ustawy w sposób rzetelny. W pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych nie angażują się przedstawiciele wszystkich służb zobligowanych do tego przez przepisy szczegółowe.

Podstawa ustaleń kontroli:

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o sprawdzoną dokumentację. Treść ustaleń i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie oraz Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Smykowie.

Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 18 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru

i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 3 czerwca 2011 r. (Dz.U. Nr 126, poz. 718)).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Kielce, dn. 06.10. 2022 r.

Data podpisania protokołu

14.10.2022 r.

Ze strony kontrolującej:

Gregorz Trąpczyński.....
Kamila Olsimkowska

Ze strony kontrolowanej:

WÓJT
mgr Jarosław Pawelec

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia
Mariusz Pasek

